12/01/2025

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής μετά τα Φώτα

/ Ορθόδοξες Προβολές

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής μετά τα Φώτα: Ματθ. δ’ 12-17 (12-01-2025)

Ξένιας Παντελή, θεολόγου

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ εκείνω, ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, όταν έμαθε ο Ιησούς πως συνέλαβαν τον Ιωάννη, έφυγε για τη Γαλιλαία. Εγκατέλειψε όμως τη Ναζαρέτ και πήγε κι έμεινε στην Καπερναούμ, πόλη που βρίσκεται στις όχθες της λίμνης, στην περιοχή των φυλών Ζαβουλών και Νεφθαλείμ. Έτσι πραγματοποιήθηκε η προφητεία του Ησαΐα που λέει: Η χώρα του Ζαβουλών και η χώρα του Νεφθαλείμ, εκεί που ο δρόμος πάει για τη θάλασσα και πέρα από τον Ιορδάνη, η Γαλιλαία που την κατοικούν ειδωλολάτρες, εκεί αυτοί που κατοικούνε στο σκοτάδι είδαν φως δυνατό. Και για όσους μένουν στη χώρα που τη σκιάζει ο θάνατος ανέτειλε ένα φως για χάρη τους. Από τότε άρχισε κι ο Ιησούς να κηρύττει και να λέει: «Μετανοείτε γιατί έφτασε η βασιλεία του Θεού».

Σχολιασμός

Η σημερινή Κυριακή ονομάζεται Κυριακή μετά τα φώτα. Και έτσι το ευαγγελικό ανάγνωσμα είναι σχετικό με τα ιστορικά γεγονότα που ακολούθησαν τη βάπτιση του Χριστού στον Ιορδάνη από τον Ιωάννη.Το Ευαγγελικό αυτό ανάγνωσμα μας θέτει ποικίλα θέματα. Το πρώτο θέμα είναι αυτό της ενάρξεως του δημόσιου κηρύγματος του Ιησού Χριστού. Αυτό κατά τον Ευαγγελιστή είναι συνέπεια της εκπληρώσεως των προφητειών. Το άλλο θέμα είναι η παρομοίωση του Χριστού με το φως για τους ανθρώπους που βρίσκονταν στο σκοτάδι της άγνοιας του Θεού.

Πριν από τα γεγονότα της Ευαγγελικής περικοπής ο Ευαγγελιστής Ματθαίος διηγείται ότι από την βάπτιση του Χριστού στον Ιορδάνη από τον Ιωάννη τον βαπτιστή, ακολούθησαν οι γνωστοί πειρασμοί του Ιησού Χριστού μετά από την τεσσαρακονθήμερη παραμονή και τη νηστεία στην έρημο. Ακολούθως ο Ιησούς Χριστός πληροφορείται τα περί συλλήψεως του Ιωάννη του Βαπτιστή από τον

Ηρώδη. Η πληροφορία αυτή έγινε αιτία ώστε ο Χριστός να εγκαταλείψει τη Ναζαρέτ, όπου διέμενε μέχρι τώρα και να καταφύγει στην πόλη Καπερναούμ της επαρχίας Γαλιλαίας.

Η αναχώρηση του Χριστού από τη Ναζαρέτ είναι η αποφυγή της δικής του συλλήψεως από τις αρχές του Ηρώδη , πριν ακόμα αρχίσει το σωτήριο έργο του επειδή ήταν γνωστές οι σχέσεις της διδασκαλίας μεταξύ Χριστού και Βαπτιστή. Γι΄ αυτό και ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέει ότι «ου γαρ έγκλημα το μη ρίπτειν εαυτόν εις κίνδυνον , αλλά εμπεσόντα μη στήναι γενναίως», δηλαδή ,δεν είναι κακό το να προφυλάσσει κανείς τον εαυτό του για να μη περιπέσει σε κίνδυνο αλλά είναι κακό όταν βρεθεί σε κίνδυνο να μη αντισταθεί σ αυτόν με γενναιότητα. Η αναχώρηση του Χριστού από τη Ναζαρέτ και η άφιξη του στη Γαλιλαία είχε ως βαθύτερο και ουσιαστικό στόχο την εκπλήρωση του σχεδίου του Θεού για το έργο του Μεσσία Ιησού Χριστού και τη σωτηρία του ανθρώπου , όπως άλλωστε αυτό είχε προφητευθεί και από τον προφήτη Ησαΐα. Ο λόγος για τον οποίο ο Ευαγγελιστής χρησιμοποιεί μεσσιανικές προφητείες είναι , να διακηρύξει ότι η εκπλήρωση τους έχει ήδη γίνει με την έλευση του Κυρίου στη γη. Επομένως τα γεγονότα, όπως η γέννηση του Ιησού, η Βάπτιση , η έναρξη της δημόσιας δράσης του παρατίθενται για να αποδείξουν την πραγματοποίηση των παλαιοδιαθηκικών ρήσεων στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Ο Ματθαίος με αυτό τον τρόπο ενώνει τις δύο διαθήκες και φανερώνει πως αφηγούνται το ίδιο γεγονός , δηλαδή τη θεία οικονομία για τη σωτηρία των ανθρώπων. Η σωτηρία την οποία προσφέρει ο Χριστός αφορά ολόκληρο το ανθρώπινο γένος. Οι περιοχές Ζωβουλών και Νεφθαλείμ , η «Γαλιλαία των εθνών» που κατοικούνταν από ειδωλολάτρες θα ακούσουν το μήνυμα της σωτηρίας και θα πιστέψουν στον Σωτήρα Χριστό. Η βασιλεία του Θεού δεν αφορά μόνο το έθνος των Ιουδαίων, όπως οι ίδιοι πιστεύουν μέχρι και σήμερα, αλλά όλους τους ανθρώπους. Το κήρυγμα του Ιησού Χριστού θα ακουστεί αδιακρίτως σε όλη την οικουμένη , λαμβάνει δηλαδή πανανθρώπινη Οικουμενική διάσταση.

Ωστόσο ο Χριστός όταν πήγε στη Γαλιλαία άρχισε το δημόσιο έργο του Ευαγγελισμού. Ο Χριστός περνά στη πόλη Καπερναούμ, στην περιοχή ανάμεσα στην Ζαβουλών και στην Νεφθαλείμ, όπου κυριαρχεί το ειδωλολατρικό στοιχείο. Κι έτσι εκπληρώνεται η προφητεία του Ησαΐου , σύμφωνα με την οποία, ο λαός της περιοχής, που μέχρι τότε βίωνε το σκοτάδι της ειδωλολατρίας, είδε το φως της αληθείας στο πρόσωπο του Χριστού. Ο λαός που ζούσε σε καθεστώς πνευματικού μαρασμού και θανάτου, είδε να ανατέλλει εμπρός του το φώς της όντως ζωής.

Το φως είναι η ταυτότητα του Χριστού. Ο Χριστός είναι ο ήλιος της δικαιοσύνης, που ήλθε στον κόσμο για να διαλύσει το σκοτάδι. Να εξαφανίσει το μίσος και να

εξολοθρεύσει την κακία. Ήρθε για να φέρει στον κόσμο την αγάπη και την ειρήνη. Γι αυτό και δικαίως διεκήρυξε για τον εαυτό του : «Εγώ είμαι το φώς. Όποιος με ακολουθήσει δε θα περπατήσει ποτέ ξανά στο σκοτάδι, αλλά θα αποκτήσει το φώς της ζωής.(Ιωαν.8,12).Έτσι η έλευση του Χριστού στον κόσμο σηματοδοτεί την λήξη του νοητού σκότους. Η φοβερή κατάσταση του σκότους μέσα στην οποία ζούσαν οι άνθρωποι έρχεται να καταλύσει και να ανατρέψει το μέγα φώς της παρουσίας του Ιησού Χριστού. Ο Ιησούς Χριστός αρχίζει τη δράση του από τη στιγμή που ο Ιωάννης ο Πρόδρομος συλλαμβάνεται και φυλακίζεται. Αρχίζοντας το κήρυγμα και την δράση του ο Χριστός δεν επιθυμεί να φορτώσει τους ανθρώπους , όπως οι Φαρισαίοι με βαριά και δυσβάστακτα φορτία. Δεν κηρύττει καθήκοντα και υποχρεώσεις αλλά ευαγγελίζεται σε αυτούς που τον ακούν. Ταυτόχρονα απορρίπτει τη θεωρεία των Ιουδαίων περί επίγειας βασιλείας και καλεί τους πάντες να συμμετάσχουν στην ουράνια βασιλεία. Η Βασιλεία των Ουρανών, η Βασιλεία του Θεού φανερώνεται και πραγματοποιείται στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού ήδη από την παρούσα ζωή , ενώ ταυτόχρονα αναμένεται η μελλοντική και στην πληρότητα της έλευσης της.

Η έλευση του Χριστού στη γη σημαίνει το τέλος του σκότους της αμαρτίας και της ειδωλολατρίας και την ανατολή του φωτός , της αλήθειας και της ελπίδας. Ο καθένας καλείται να διαισθανθεί την αμαρτωλότητα του και να εκδηλώσει τη μετάνοια του για τα προσωπικά του αμαρτήματα, τα οποία τον απομακρύνουν από το θείο θέλημα για την σωτηρία. Η μετάνοια δεν είναι μια στιγμιαία πράξη ζωής, αλλά είναι μια συνεχής κατάσταση ζωής. Είναι τρόπος βίου για τον άνθρωπο και μέσα από αυτό τον τρόπο θα γίνει μέλος της ερχόμενης και παρούσας βασιλείας του Θεού. Καλεί τους πάντες να μετανοήσουν και να αφήσουν το σκότος και να επιστρέψουν στο Θεό απολαμβάνοντας τη χάρη του μέσα στα μυστήρια της Εκκλησίας.